

Zadanie 24 Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczoł linii hodowlanych M Asta i car Dobra do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Celem zadania w roku 2015 była ocena przydatności wybranych genotypów pszczoł do warunków środowiskowych w miejscu ich występowania na podstawie zbadania ich rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności oraz miodności, łagodności, rojliwości oraz zbadanie czy w wyniku prowadzonej hodowli zachowują one cenne cechy swoich przodków.

Badania przeprowadzone w 2015 roku wykazały że rodziny linii M Asta charakteryzuje bardzo dobra zimotrwałość i dynamiczny rozwój wiosenny. Na uwagę zasługuje wysoka miodność w badanych grupach pszczoł, które zebrały średnio 17,1 kg miodu z pnia (od 0 do 31) co jest dużym osiągnięciem ponieważ w rejonie występowania tej linii, oprócz naturalnej roślinności, upraw oraz kompleksów leśnych, znajdują się bełchatowskie zwałowiska i hałdy powstałe na skutek odkrywek podczas wydobywania węgla brunatnego. Ocena cech zachowania się pszczoł wskazuje na to że zachowały one cechy swoich przodków. Średnio 65,3% pszczoł podczas przeglądów była bardzo ruchliwa, schodziła z plastrów na dennice i pod dolną beleczkę tworząc tzw. „grona” oraz zrywały się do lotu, pozostałe natomiast wykazywały mniejszą ruchliwość i wolniejsze przemieszczanie się w dół plastrów. Również sposób zasklepiania zapasów nie pozostawia wątpliwości co do genotypu pszczoł M Asta, u których w ponad 91% stwierdzono obecność zasklepu suchego i białego lub półmokrego. Stwierdzono również że pszczoły linii M Asta podczas przeglądów wymagają użycia dymu ponieważ mogą atakować szczególnie przy niesprzyjającej pogodzie. Stwierdzono, że średnio ponad 63% badanych rodzin, bardzo dobrze wykorzystywało pożytki wczesne takie jak mniszek, rzepak i malina, średnio 30,6% rodzin dodatkowo wykorzystywało pożytki letnie takie jak akacja, lipa i gryka a średnio 6,1% rodzin nie wykorzystało w pełni dostępnych pożytków wczesnych i letnich. Zaobserwowano również, że pszczoły M Asta jesienią dość szybko ograniczają matki w czerwieniu co wskazuje na dobre przystosowanie tych pszczoł do warunków środowiska.

Pszczoły linii hodowlanej car Dobra charakteryzują się bardzo dobrą zimotrwałością, a 81% badanych rodzin nie wymagało ścieśniania gniazd wiosną. W okresie kwitnienia wierzby iwy matki czerwiły bardzo ostrożnie, ale nie miało to wpływu na dynamikę rozwoju badanych pszczoł, ponieważ w około 68% badanych rodzin zanotowano intensywny wzrost siły rodzin w okresie od kwitnienia jabłoni i 30 dni później. Intensywny rozwój tej pszczoły nie miał wpływu na wzrost rojliwości ponieważ w 98% przypadkach nie stwierdzono objawów nastroju rojowego. Zbiory miodu w ocenianych rodzinach oszacowano na średnio 42,3 kg z rodziny, ale w 41,5% rodzin ilość miodu była większa od średniej w badanej grupie. Dodatkowo wszystkie rodziny uzyskały w bieżącym roku miód z mniszka lekarskiego. Na uwagę zasługuje łagodność pszczoł. W 98% badanych rodzin, w czasie przeglądów w warunkach gorszej pogody, pszczoły nie wykazywały agresywności. Cechy behawioralne, takie jak zachowanie pszczoł na plastrach i sposób zasklepiania zapasów były typowe dla pszczoł kraińskich *Apis mellifera carnica* Pollm. Pszczoły linii car Dobra we wszystkich badanych rodzinach trzymały się plastrów, były niepłochliwe i nie zbiegały w dół ramki. Stwierdzono również, że w 100% przypadków zasklep zapasów był suchy i biały, typowy dla tej linii i rasy pszczoły.